

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 29 Lutego v. s. 1832 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 20 lutego.

N a y w y ż s z e ukazy JEHO CESARSKIEY Mości do Rządzącego Senatu wydane: Dnia 27 stycznia.

„Uznawszy za potrzebne dla większego związku i jednostajności w zarządzie ustanowien, w gubernii Tulskiej zostających, naznaczyć do niej Wojennego Gubernatora z zarządem i cywilney części, zgodnie z opinią Rady Państwa, Rozkazujemy:

1) Po części cywilnego zarządu działać mu według prerogatyw i powinności Jenerał-Gubernatora, stosownie do prawideł, w ogólnych postanowieniach na ten przedmiot przepisanych. Po części zaś wojennego zarządu ma postępować według osobney instrukcyi, która niezwłocznie będzie wydana.

2) Zatem w razie odpowiedzialności po części cywilney podlega on sądowi cywilnemu; a po części wojennej sądowi wojennemu.

3) Tulskiemu Wojennemu Gubernatorowi wydawać stołowych pieniędzy po sześć tysięcy rubli na rok.

4) Dla prowadzenia spraw przeeznacza się Tulskiemu Wojennemu Gubernatorowi Sztab i Kancellarya, których etat będzie wydany razem z instrukcją o zarządzie po wojennej części.

Senat Rządzący nie zaniecha uczynić należytego w tej rzeczy rozporządzenia.”

„Uznawszy za potrzebne dla większego związku i jednostajności w rozmaitych częściach zarządu w Kazaniu, naznaczyć w tej gubernii Wojennego Gubernatora, Mr w tymże czasie zamierzaliśmy postanowić ten urząd według prawideł, odpowiednych tak miejscowemu położeniu rzeczony gubernii, jako też dwojakim Zwierzchnika tego obowiązkom: po wojennej i cywilney części.

W skutek tego, zgodnie z opinią Rady Państwa, Rozkazujemy:

1) Urząd Gubernatora Cywilnego w Kazańskiej gubernii po naznaczeniu do niej Wojennego Gubernatora uważać za zniesiony.

2) W osobie Wojennego Gubernatora połączyć zarząd w gubernii, jak wojenny, tak cywilny.

3) Po części wojennego zarządu ma on otrzymać się osobney instrukcyi, która niezwłocznie będzie wydana. Po części zaś cywilney ma postępować według prawideł ogólnego postanowienia o guberniach i późniejszych ustaw z prawami i obowiązkami, Gubernatorom Cywilnym służącemi.

4) Wojenny Gubernator w razie przekroczenia obowiązków po części cywilney ulega sądowi Rządzącego Senatu; a po wojennej podlega sądowi wojennemu.

5) Kazańskiemu Wojennemu Gubernatorowi wydawać stołowych pieniędzy po sześć tysięcy rubli na rok.

6) Dla prowadzenia spraw urzędzić przy Kazańskim Wojennym Gubernatorze Sztab i Kancellaryą według dołączonego przy niniejszym etatu; na ich zaś utrzymanie wydawać corocznie z Podskarbstwa Państwa po ośm tysięcy pięć set rubli.

Senat Rządzący nie zaniecha uczynić należytego rozporządzenia względem wykonania tego.

Etat Sztabu i Kancellaryi Kazańskiego Wojennego Gubernatora.

	Liczba osób.	Optata.
Adjutantów Starszych	2	Pensya według rangi, a stołowych po 500 rub. ka. zdemu.
Ober-Audytor	1	Pensya według ukazu d. 1 sierpnia 1817 roku.
Pisarzy z kantonistów	4	Placa według ukazu dnia 19 stycznia 1816 roku.
Sztabs-Oficerów do osobnych poruczeń	2	Pensya według rangi.

Na utrzymanie tych wszystkich urzędników i potrzebney liczby stróżów, także na opał, światło i wszystkie wydatki kancellaryjne, wydawać z Podskarbstwa Państwa do rozporządzenia Wojennego Gubernatora po ośm tysięcy pięć set rubli na rok.

Nadto do składu kancellaryi Wojennego Gubernatora wchodzą urzędnicy, dla Kazańskiego Cywilnego Gubernatora przeznaczeni.

Na autentyku własną JEHO CESARSKIEY Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.”

Sankt-Petersburg 27 stycznia 1832 roku.

Dnia 28 stycznia. „Przez Nasz ukaz z dnia 12 listopada roku zeszłego w punkcie 18 postanowiono, ażeby przywóz z Polski do Rossyi rękodzieł 1go i 11go rzędu według oznaczenia polskiego, niedopuszczać aż do zupełnego urządzenia na nowo w tym kraju trwałego miejscowego Rządu o czem w swoim czasie miało być objawiono przez osobny ukaz; w skutek tego biorąc na uwagę, że w Królestwie Polskiem miejscowe Kommissye wojewódzkie należycie już urządzone zostały, i że dalsza odwłoka w zupełnym przywróceniu handlu między obu krajami, pociągnęłaby za sobą niekorzystne skutki, uznaliśmy za dobre dozwolnić, od daty otrzymania tego ukazu na czterech Komorach celnych dla wpuszczania polskich rękodzielnych towarów przeznaczonych, przywozu do Rossyi za opłatą cła, wyż rzezonnych wyrobów, wyjąwszy lniane i jedwabne, których przywóz zabroniony na lat trzy, z warunkiem, ażeby przywożone rękodzieła opatrzone były w przepisane świadectwa Kommissy wojewódzkich.

Rządzący Senat nie zaniecha uczynić należytych rozporządzeń względem wykonania tego; Ministrowi zaś Skarbu Rozkazaliśmy komunikować o tém Czasowemu Rządowi Królestwa Polskiego i tegoż Ministrowi Sekretarzowi Stann.”

— Przez n a y w y ż s z e ukazy J. C. Mości, dane do Kapituły Rossyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, mianowani Kawalerami: Dnia 15 stycznia: w nagrodę wzorowego mężstwa i waleczności, okazanych podczas szturmów warszawskich warunkni: orderu S. Anny 2go stopnia, ozdobionego Cesarską Koroną; zostający przy Naczelniku 2giey dywizyi kiryssyerów, Jenerał-major Pestel 3ci, Dowódzca brygad odwodowych 4 i 8 dywizyi piechoty Jenerał-major Okulow 1szy, Rotmistrz półtku kawalergardów JEY CESARSKIEY Mości Tolstoy, Layb Gwardyi półtku konnego,

Półkownicy: Fligel-Adjutant J. C. Mości *Cynski i Essen 2gi*, Leyb-Gwardyi konno-grenadyerskiego półku Kapitan: *Czernyszew i Tipold*; starszy Adjutant Sztabu 1szej lekkiej gwardyjskiej dywizyi kawaleryi Sztab-Kapitan *Strukow*; Leyb-Gwardyi półku ułanów, Rotmistrz *Strojew 2gi*; Leyb-Gwardyi półku huzarów Półkownik *Lubiński*; Leyb-Gwardyi Grodzieńskiego półku huzarów, Półkownicy: *Paradowski i Durów 3ci*, i Podpółkownik *Rizeman*; Leyb-Gwardyi półku konnych strzelców Kapitan *Saburów*; Leyb-Gwardyi półku preobrażeńskiego Półkownik *Bielewcow* i starszy Adjutant 1szej dywizyi pieszej Gwardyi Kapitan *Nikiforow*; Leyb-Gwardyi moskiewskiego półku Półkownik *Markow 5ty*; Leyb-Gwardyi półku siemi-nowskiego Półkownicy: Hrabia *Totstoy 1szy i Żerkow*; Leyb-Gwardyi półku strzelców Półkownik *Baszarulow* i Sztab-Kapitan *Baron von Wrangel*; Leyb-Gwardyi półku Finlandzkiego Półkownicy: *Romanowicz i Szyrma-Szczerbiński*, Kapitan *Wojecki* i Sztab-Kapitan *Krutow*; Leyb-Gwardyi półku Litewskiego Półkownik *Bibikow*; Leyb-Gwardyi półku wołyńskiego Półkownicy *Albertow 1szy i Wysocki*; Leyb-Gwardyi batalionu saperów: Kapitan *Buchmejer* i Sztab-Kapitan *Nabałow*, Dowódzca Leyb-Gwardyi Fińskiego batalionu strzelców, Fligel-Adjutant J. C. Mości Półkownik *Ramsay*; Leyb-Gwardyi 1szej brygady artylleryi Dowódzca lekkiej N. 1go rotu Półkownik *Stachowicz*; Leyb-Gwardyi 2giej brygady artylleryi Dowódzca bateryyney N. 4go rotu Półkownik *Sywers* i Leyb-Gwardyi pieszej artylleryi Dowódzca bateryyney N. 5go rotu Półkownik *Baron Korf*; *orderu S. Anny 3go stopnia z kokardą*: zostający przy J. C. W. WIELKIM XIĘCIU MICHALE PAWŁOWICZU, hercyter *Kruger*.— *Orderu S. Anny 3go stopnia*: Audytor Sumskiego półku huzarów 1otej klasy *Judin*, który w bitwach przedwko buntownikom polskim dnia 6 i 7 lutego roku zeszłego, otrzymał kontuzyą. (G. S.)

— W przyszły poniedziałek, to jest dnia 22 lutego weydzie do stolicy na powrót z wyprawy: L. G. półk Preobrażeński, a dnia 24 tegoż miesiąca L. G. półk Siemionowski.

— Autor dzieła: *Dwadzieścia pięć lat Europy podczas panowania ALEXANDRA I. (R. M. Zotow)* miał szczęście złożyć exemplarze jego J. C. Mości i Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI CESARZEWICZOWI i otrzymał od NICH po bogatym brylantowym pierścieniu. (G. S. P.)

Warszawa dnia 28 lutego.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO,
etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO,

Chcąc z jedney strony przekonać się, czyli nadzwyczajne wysilenia kraju w ciągu czasu od dnia 29 listopada 1830 r. do dnia 16 września 1831 r. w sprawiedliwym stosunku majątków obywatelskich rozłożone i ściągnięte zostały, a z drugiey strony, czyli stosownie do swego przeznaczenia użyte były, na wniosek Członka Rządu, kierującego Wydziałem Spraw Wewnętrznych i Policji, postanowił i stanowi, co następuje:

Artykuł 1. W ciągu miesiąca jednego, od daty ogłoszenia niniejszego postanowienia, uformowane być mają w każdym Województwie Komitety Rozpoznawcze.

Art. 2. Komitety takowe odbywać będą posiedzenia swoje w miastach Wojewódzkich.

Art. 3. Składać się będą: z Prezydającego, trzech Radców, i z trzech Zastępców, z których jeden pióro trzymać będzie.

Art. 4. Komitet w mowie będący mieścić się ma w tymże lokalu, co i Komisyya Wojewódzka, a przeto Prezes Komisyyi wspólnie z Prezesem Komitetowym wybiorą w tymże lokalu dwie lub więcej dogodnych i odpowiednich temu celowi stancyj.

Art. 5. Ponieważ formujące się Komitety Rozpoznawcze działanie swoje najszybciej od-

bywać mają, a tём samém muszą prędko ukończyć przedmiot swej czynności (o którym niżej będzie mowa), przeto nie ma potrzeby dobierać oddzielnych Kancellistów i Kontrollerów; takowi bowiem, za wspólnem zgodzeniem się Prezesów, delegowani być mają z Komisyyi Wojewódzkich; lista jednak ich powinna przesłaną być Komisyyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji.

Co się tycze potrzebnego dla oznaczonego Komitetu pismienego materiału, usługi i co tylko byłoby potrzebnem w czasie wykonywania i przesyłania dzieł, to wszystko powinno być dostarczonem z Komisyyi Wojewódzkich.

Art. 6. Prezydujących, Radców i Zastępców, Rząd Tymczasowy mianować będzie z liczby Kandydatów przez Komisyyą Wojewódzką przedstawionych. Wszyscy oni pracować będą bezpłatnie, już to, że Komitet Rozpoznawczy ustanawia się na czas krótki, już i dla tego, że czynność ta dotyczy się ogólnego dobra kraju i mieszkańców.

Art. 7. Komisyye Wojewódzkie w liczbie Kandydatów umieszczą szczególnie tych obywateli, którzy zasłużyli w Województwie na szczególny szacunek, ułność, znani z dobrej konduity i moralności, z wyłączeniem Członków Rad Wojewódzkich, Komitetów Obywatelskich, zgoda wszystkich tych, którzy do stanowienia rozkładu poborów i użycia jakiego bądź rodzaju składek należeli.

Art. 8. Komitety Rozpoznawcze w komplecie, najmniej trzech Członków z Prezesem zajmą się:

1. Ułożeniem dokładnego wykazu składek, bądź w naturze, bądź w efektach, bądź w pieniądzech, w Obwodzie rozpisanych, z wymienieniem Władzy nakazującej składek i czasu rozpisania oney.
2. Weryfikacyą repartycyi na szczególnych kontrahentów ze względu na ich możność.
3. Dochodzeniem uiszczania składek i zaległości onych, z których to ostatnich dokładny spiszą wykaz.
4. Dochodzeniem obrotu uiszczonych składek, stosownie do ich przeznaczenia.

Art. 9. Spostrzeżenia swoje co do punktów ad 1 et 2 i wykaz ad 3 przez siebie poświadczony, przedstawia Komisyyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji.

Art. 10. Gdy w sprawdzeniu i dochodzeniu obrotu składek odkryje: że użycie takowych dotąd nie zostało należycie usprawiedliwione, Komitet mocen będzie pociągnąć rachować się winnych w Województwie zamieszkałych, do tłumaczenia i złożenia rachunków; w innych Województwach zamieszkałych, wskaże właściwemu Komitetowi Rozpoznawczemu, przesyłając mu potrzebną w ten mierze instrukcyą.

Art. 11. Każdy respective Komitet winien rekwizycom podobnym natychmiast zadość uczynić, a Kommissarze Obwodowi i Komisyye Wojewódzkie dodać Komitetowi wszelką pomoc, której w ten mierze żądać od nich będą.

Art. 12. Defekty wszelkie, oczywiście kradzieże, uronione fundusze, i niedostatecznie usprawiedliwione wydatki, Komitet mocen jest za pośrednictwem Komisyyi Wojewódzkiej ściągnąć od winnych drogą Administracyjną, za użyciem nawet sekwestracji majątku i przymusu osobistego.

Art. 13. Ściągnięte przez siebie summy wnosić do Kessy Wojewódzkiej za jey kwitem.

Art. 14. Gdyby były przypadki, że dostawy z jednego Obwodu do drugiego, a nawet do innego Województwa były nakazane, Komitety Rozpoznawcze zaiosą się więc w ten mierze między sobą, i dostarczą sobie nawzajem potrzebną informacyą. Podobnież zdadzą Komitetowi nadzwyczajnemu Rachunkowemu w *Warszawie* ustanowionemu żądane przez niego objaśnienia.

Art. 15. Komitety Rozpoznawcze w zachodzących wątpliwościach winne udać się do Komisyyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji za pośrednictwem właściwych Komisyyi Wojewódzkich.

Art. 16. Po ukończeniu zupełnem czynności

swoich, każdy Komitet Rozpoznawczy z takowych zda dokładny rapport oddzielnemu Rozpoznawczemu Komitetowi formującemu się w Warszawie i do niego odesła swe akta.

Art. 17. Pośpiech w działaniu i dokładne wykrycie wszelkiego rodzaju malwersacyi, zjednać potrafią Komitetom Rozpoznawczym zadowolenie Rządu i wdzięczność kraju.

Art. 18. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone, powierzamy Członkowi Rządu, kierującemu Wydziałem Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego z d. 29 Stycznia (10 Lutego) 1832.

Przez Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzącywisty Tajny Radca,
(podpisano) Engel.

Pełniący ob. Sekretarza Jlnego Rządu, Radca Stanu Nadzwyczajny,
(podpisano) J. Tymowski.

Zgodno z Oryginałem:

Pełniący obow. Sekret. Jlnego Rządu, Radca Stanu Nadzwyczajny,
(podpisano) J. Tymowski.

— Dnia 1 Marca —

Dziś wieczorem u JW. Jenerała Gubernatora Stolicy będzie bal kostiumowy, na który zaproszono wiele osób.

Municypalność tuteysza ogłasza, iż Jen. Feldmarszałek Xię Warszawski, w celu zabezpieczenia sposobu utrzymania się dla mniej dostatniej klasy żołnierzy byłych woysk polskich, dozwolił zająć z nich 1,300 za podzienną płacę, robotą około szosse na drogach Poznańskiej, Brzesko-litewskiej i Petersburskiej, 600 pracami około budowy mostów w Zegrzu i Ostrołęce, tudzież 1,000 innych przygotowaniem promów w województwie Kaliskim i Sandomierskim. (T.P.)

Gazeta Lipska donosi, że dnia 12 b. m. przez Lipsk przechodził ostatni oddział polskich wojskowych udających się do Francyi, odbywszy nocleg, wyruszył nazajutrz przez Litzen ku Renowi. Przez Lipsk przechodziło już 17 oddziałów tych wojskowych, w ogóle 1901 ludzi. Mieszkańcy Lipska, zawsze odznaczający się czystą miłością bliźniego, przyjaźnie przyjęli tych przechodniów, obmyśliwszy sposoby odbycia dalszej podróży, oraz dostarczywszy potrzebnej odzieży na zimną porę; jednak nie było przy tym zdarzeniu żadnych uroczystych obchodów, jak niektóre gazety mylnie doniosły.

Posiedzenie publiczne Członków Towarzystwa Oszczędności odbędzie się w dniu 9 marca r. b. o godzinie 6tej wieczorem w sali Bankowej, Czytelnią zwaney; na tém posiedzeniu Dyrekcyja zda sprawę z działań swoich, oraz przedstawi potrójną listę Kandydatów do wyboru Członków nawiązujące miejsca w gronie swoim.

W fabryce machin i narzędzi rolniczych braci Ewansów jest do widzenia i do obstełowania pług wynalazku Adama Kasperowskiego, który na grun- tach ciężkich i nowinach o połowę siły oszczędza.

W Berlinie płacono podług najnowszych wiadomości kupieckich za Listy Zastawne Polskie 82½ za 100; Obligacye Udziałowe po zł. 348. (G.W.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 19 lutego.

JJ. KK. WW. Xiążę Oranii i Xiążę Fryde-ryk wrócili wczoray od armii do tuteyszey stolicy, celem znaydowania się dziś na obchodzie rocznicy urodziny najstarszego syna J. K. W. Xiążca Oranii. Obchód Xiążęta nie wyjadą zapewne przed marcem do Herzogenbusch.

Bruzella dnia 17 lutego.

Wczoray dał Król prywatne posłuchanie Jenerałom Desprez i Duwivier, oraz Panu Adair.

W Brugge i Ostendzie zdarzyły się znowu burzliwosci przez niekarność ruchomey gwardyi obywatelskiej. Okazuje się potrzeba zupełney reorganizacyi wspomnianey gwardyi.

— Dnia 18 —

Pieją z Gandawy pod dniem wczorayszym:

„Od dnia wczorayszego słyć tu o uderzeniu Hollendrów w okolicy *Wachtebeke*. Tymczasem cała rzecz jest taka, iż gwardya obywatelska zabrała w *Overslog*, przy samey granicy 6 sztuk bydła rogatego, które przeszły za linią naszą. Było to powodem do kłótni między Hollendrami i Belgiyzykami, przyczém jednak nie przyszło do rżów.” (G. W.)

ANGLIA.

Londyn d. 16 lutego.

Margrabia Landsdown, Vice-Hrabia Melbourne, Pan Stanley, Lord Hill i Vice-Hrabia Althorp, mieli onegdaj rozmowę z Lordem Grey w wydziale skarbowym.

— Onegdaj odprawił się pogrzeb Doktora Bell. W orszaku pogrzebowym uważano Arcy-Biskupa Kantuaryjskiego, Biskupów: Londyńskiego i Lichfielskiego, Lordów: Eldon, Amherst, Kenyon, Wynnford, oraz Panów Park i James Longham. Nieboszyk zapisał miastu *St. Andrews*, gdzie się urodził i wychował, sumę 60,000 f. s., z której 50,000 f. s. przeznaczył na wystawienie tamże nowego kolegium.

— Dnia 17 —

Pan Edward i Lady Codrington, dali przed kilku dniami liczny i świetny bal w Brighton.

— Hrabia Harrowby i Lord Warncliffe mieli wczoray długą rozmowę z Hrabią Grey, w wydziale skarbowym.

— Gazeta wychodząca w Brighton pisze: „Dowiedujemy się, iż rząd z powodu burzliwego stanu Irlandyi, zamierza powiększyć siłę wojskową. Nie zgodzono się jeszcze, jakim sposobem ma to nastąpić; lecz niemamy, iż w obecney chwili, rząd wezmie na rozwałę powołanie milicyi!”

— Po ogłoszeniu urzędowego rapportu o postępach Cholery w zachodnich częściach tuteyszey stolicy, umyśły nieco się uspokoiły. W handlu dają się czuć skutki, jakie zrządza kwarantanna. Statek parowy, który onegdaj rano miał popłynąć do Rotterdamu, pozostał tu, albowiem w portach Hollenderskich musiałby odprawić 21 dni kwarantanny. W ogólnosci nie zdaje się, aby jaki statek parowy wypłynął do któregośkolwiek innego portu: nie może bowiem pozyskać tu świadectwa zdrowia.

— Do dnia 16 b. m. wieczorem, zachorowało tu ogólnie 27 osób na Cholere, a z tych umarło 14. Od czasu zjawienia się Cholery, zachorowało na nią w Anglii i Szkocyi 4561 osób, z których 1367 umarło.

— Dnia 18 —

Tuteysza Gazeta *Courier* pisze, iż z radością doniesić może, że na konferencyi Reprezentantów wielkich Mocarstw, nastąpiło ważne rozstrzygnięcie w sprawie Greckiej. Postanowiono bowiem położyć koniec niespokojnemu stanowi tego kraju przez utwierdzenie stałego rządu pod stęrom konstytucyynego Monarchy, i tym celem korona ma być ofiarowana pewnemu młodemu Xiążciu Niemieckiemu, światłemu i cnotliwemu, który (jak jest nadzieja) nie wymówi się od jey przyjęcia. Wielkie Mocarstwa chcą wtedy temu Monarsze Greckiemu zapewnić zupełnie całość jego kraju, aby Grecya, według jednomyślnego ich życzenia, mogła zajmować należny jey stopień między narodami.

— Xiążę Talleyrand, oraz Postowie Bawarski i Duński, mieli wczoray rozmowę z Lordem Palmerston w wydziale spraw zagranicznych. Hrabia Harrowby i Lord Warncliffe, naradzali się długo z Hrabią Grey.

— Gazeta *British Traveller* pisze: — „Wznawia się pogłoska, iż 25 dawnojszych przeciwników bilu reformy zmieniło teraz swoje zdanie. Nie dowiadzieliśmy się o lepszych przyczynach tego doniesienia, nad te, jakie już dawniey były ogłoszone. To pewno, iż nie trzeba się niczego obawiać względem przyjęcia tego bilu.”

— Gazeta *Courier* pisze: — „Mówiąc wczoray o rozstrzygnięciu konferencyi Greckiej względem mianowania pewnego Xiążęcia Niemieckiego na tron Grecki, doniesiliśmy, iż pięć wielkich Mocarstw miało udział w tej kwestyi, co nie jest

zupełnie prawdziwem. Trzy tylko Mocarstwa, Wielka Brytania, Francya i Rossya, mają *directe* udział w konferencyi Greckiej, i one tylko uczynią się odpowiedzialniemi nowemu Monarsze. Wybrany przez konferencyą Xiążę, jest drugim synem Króla Bawarskiego *Otto*. Jest to młodzieniec wybornego charakteru i ukształcenia naukowego; że zaś ma dopiero lat 17, każde więc z trzech wspomnianych Mocarstw przyda mu zapewne jednego pełnomocnika, aby mu pomagał w rządzie Grecyi aż do jego pełnoletności." (G. P. S.)

PORTUGALIA.
Lizbona dnia 4 lutego.

Podług listów z nad granicy Hiszpańskiej, władze mieyskie aresztują ciągle osoby, wzniesające nieufność do korpusu obserwacyjnego Hiszpańskiego; aresztowanych liczba bardzo wielka, a wielu uniknęło uwięzienia przez szybką ucieczkę. W skutek tych wiadomości w stolicy objawia się pewne nieukontentowanie, dla przytłumienia takowego, Gazeta Dworska zamieszcza często wyjątki z Gazety Madryckiej przedrukowane z *Quotidienne*, że niektóre Mocarstwa Europejskie są bardzo przychylnie *Don Miguelowi*, i że wkrótce przybędzie do *Tagu* eskadra, dla poparcia jego sprawy. *Don Miguel* przybywa bardzo często z *Queluz* do miasta; d. 1 przybył do pałacu *Bemposta*, dnia 2 znajdował się na uroczystości kościelnej w kaplicy *Ajuda*, a wczoraj udał się do kościoła *S. Lucy*, gdzie także obchodzone uroczyste święto. Infant był i dziś spodziewany w stolicy; lecz przybyty statek parowy z *Londonu* z depezbami od ajenta w *Londonie*; Pana *Ribeiro Seraiwa*, zatrzymał *Don Miguela* w *Queluz*. W skutek otrzymanych wiadomości, które się podobno ścierały do wyspy *Madeiry*, odbyto natychmiast radę Ministrów; a po niej wysłano szybko płynący statek z depezbami do Gubernatora tej wyspy. Przez użycie surowych środków przy ściąganiu przymuszonej pożyczki, rząd zebrał cokolwiek pieniędzy, i wypłacił zaległe pensye niektórym urzędników za lipiec, sierpień i wrzesień 1830 r. (G. W.)

W Z O C H Y.

Rzym dnia 16 lutego.

J. Świątobliwość przez wydane *Motu proprio*, pod 1 t. m. ustanowił w *Velletri* nową Legacyą, złożoną z okręgu *Velletri*, *Sezze*, *Segni*, *Valmontone*, *Terracina* i *Cori*, z ludnością 51,504 mieszkańców. Kardynał-Biskup *Ostia* i *Velletri* mianowany Legatem tej prowincyi. Miasto *Ostia* przyłączone jest do okręgu Rzymskiego.

W dodatku nadzwyczajnym do gazety *Diarrio*, umieszczone jest opisanie uroczystości, z jakimi było obchodzone w *Bologna*, *Ankonie* i *Sudbiaco* wstąpienie Grzegorza XVI na stolicę.

D. 13 t. m. dało się uczuć w *Albano* lekkie trzęsienie ziemi. W dolinie *Umbryjskiej* ciągle trwają wstrząsienia i zapadania ziemi. (G. P. S.)

— *Gazzetta di Venezia* z d. 13 lutego pisze: „Według doniesień z *Romanii*, wojsko Papiezske pod dowództwem Pułkownika *Zamboni* osadziło d. 4. b. m. *Rawennę*; lecz korpus milicyi, który podczas anarchii odbywał służbę policyi, nie złożył broni, i zamiast wspólnie z wojskiem utrzymywać porządek, przerwany w dniach 5, 6 i 7 b. m., pomagał źle myślącym; nakoniec, gdy dla położenia końca nietadam i rozproszenia buntowników, widziano potrzebę przystąpienia do użycia siły, Kapitan *Bernardini*, przebity dwoma sztyletami, padł ofiarą gorliwości swojej. Gdy buntowniczy sposób myślenia okazał się także w przyległej *Romagnola*, musiano wezwać pomocy wojsk Cesarzsko-Królewskich, z których 600 ludzi piechoty i 70 jazdy weszło d. 8 b. m. do *Rawenny*, i spokojność zupełnie przywróciło, tak, iż Pułkownik *Zamboni* mógł z częścią wojska swego wyruszyć do *Romagnola*." (G. W.)

TURCYA.

Stambul 25 stycznia.

Porta przekonana się teraz, iż dobrym sposobem nie można nic zrobić z Baszą Egiptu, i trzeba użyć środków przymusu dla przywrócenia go do posłuszeństwa. Wydany więc przez Wielkiego Sułtana Manifest uwiadamia wszystkich Muzułmanów o wiarołomstwie *Mehmeda Alego*, i nakazuje przykładne jego ukaranie. Miano oraz rzucić klątwę na *Mehmeda Alego* i syna jego *Ibrahim*. Uważają jednak, iż Ministeryum Otomańskie postępuje jeszcze łagodnie z zbuntowanym Baszą, i uznaje go niejako za Mocarstwo, które bez zbrodni majestatu może prowadzić wojnę z Sułtanem; co nie jednego potwierdza w mniemaniu, iż jeszcze nastąpią układy, i że spór w dobrym sposobie zostanie ułatwiony. Z względu atoli na charakter Sułtana i Baszy Egiptu, zdaje się, iż tylko siła oręża, podwojona ze strony Sułtana władzą duchowną, jako naczelnika Islamizmu, zdoła zakończyć spór rozpoczęty. Flotta Turecka wypłynęła już powiększoney części z kanału, i ma rozkaz działania po nieprzyjacielsku przeciw Egipcyanom. Postano także spieszenie wojsko na statkach do Azji mniejszey, aby zajęto stanowiska pułków, które wyszły do Syrii, i tym sposobem tworzyło odwód. (G. W.)

W *Monitorze Otomańskim*, pod ostatnimi dniami grudnia zeszłego roku powiedziano: iż na rozkaz Sułtana przy Wysokiej Porcie, utworzone zostały kursa naukowe Grammatyki i Litteratury arabskiego języka, które odbywać wszyscy młodzi sekretarze i kancelarzyści powinni. Prezydentem jest niejakiś *Essend-Hasan-Ayni-Efendi*. Wiadomo jest Jego Sułtańskiej Mości, iż pismienictwo rządowe zasada się na prawniczych naukach i filozofii praktyczney, i że do ukształcenia dostatecznego sekretarzy, nauki w ogólności noszące nazwisko *filologicznych*, nieodbitie są potrzebne. Do których, podług encyklopedyi Arabów, Turków i Persów należą: 1) Lexykografia, 2) Grammatyka, 3) Etymologia, 4) Składnia (*Syntaxis*), 5) Nauka o układzie mowy, 6) Retoryka, 7) Nauka o figurach krasomowskich, 8) Prozody, 9) Wierszowanie, 10) Poetyka, 11) Teorya pism, 12) Teorya wszelkich innych kompozycy, 13) Biegłość w przedkach odpowiedziach i przyjemnem opowiadaniu, i 14) Historia. — Przed pięciu jeszcze albo sześciu laty, wykładanie tych nauk przy ministeryum finansów było wprowadzone, pod przewodnictwem *Pertewa-Efendi*: terazniaysze zaś kursa utwierdzone są dla osób służących po kancelaryach Sułtańskich przy Porcie, to jest: w ministeryach spraw wewnętrznych i zagranicznych. — W artykule drugim, wystawia się rozmaitość mająca miejsce w Turcyi, pomiędzy rachubą astronomiczną w kalendarzu, a praktyczną w potocznem życiu. W tej powiedziano, iż według kalendarza, pierwszy *Rezdab* zaczyna się we wtorek, stosownie zaś do nowiu księżycy oczewiście przypada w poniedziałek; i dla tej przyczyny, noc zgonu Proroka, należy święcić 27mej nocy tegoż miesiąca z piątku na sobotę. Tak więc wszystkie wskazazy kalendarzowe, o prawdziwem pierwszej kwadry księżycy nastaniu, nie nie znaczą w porównaniu z haocznym sądem, według którego, w Turcyi, now' księżycy zaczyna się z początkiem postów i siedmiu nocy Muzułmańskich. (S. P. W.)

Teatr. Jutro widowisko w następnym rozkładzie: JPP. *Dornewas* i *Kretschy* tańczyć będą *Pas des denx* po kozacku. Nastąpi Komedia z niemieckiego P. na *Kotzebue*, pod nazwiskiem: *Talizman niewidzialności*. Po komedyi JP. *Dornewas* przedstawiać będzie scenę *Zoka* małpy Brzylijskiej. — Po tej scenie nastąpi komedia z rosyjskiego Pana *Zahoskina*, przełożona przez Pana A. *Listowskiego* pod nazwiskiem: *Waryat na przedce*. — Zakończony będzie widowisko na żądanie Publiczności nową *Gallopada* układa JP. *Tescher*, złożoną z 16 osób.

Wilno dnia 29 Lutego r. s. 1852 roku.

O g ł o s z e n i e.

1 Izba Skarbowa Wołyńska, w piśmie do Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego pod dniem 12 lutego terażniejszego 1852 roku, wyraziła żądanie, o podanie do powszechney wiadomości, iż kapitał pojezuicki 5,560 rubli srebrem, powrócony przez obywatela Przesmyckiego, jest do pożyczania na ewikcyą dóbr nieruchomych, z warunkami dla summ tego rodzaju postanowionemi. Co ze strony Redakcyi niniejszém dopełnia się. (237)

Obwieszczenie.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego Całą Rosyą etc. etc. etc.

1 Urodzonym: Annie Ignacowey Zabłockiej i jey potomstwu z dokładem Opieki, oraz Benedyktowi Zabłockiemu Guberskiemu Sekretarzowi, z instancyi Urodzonych Jana, Michała i Jerzego Zabłockich, obwieszcza się w tém: iż lubo Urodzeni Jan, Michał i Jerzy Zabłoccy, jako sukcesorowie naturalni po stryju swoim Antonim Zabłockim, bez żadney sprzeczki wszelki po śmierci jego pozostały fundusz powinni byli osiągnąć; gdy jednak Urodzona Anna Zabłocka z potomstwem swoim i Guberski Sekretarz Benedykt Zabłocki, przypytując się niesłusznie do teyże sukcesyi, uczynili zamitręzenie; we względzie więc wyprobowania bliższosci do spadku po zmarłym Antonim Zabłockim, przewodzony był we właściwey Jaryzdykcyi proceder — i skutkiem tego w Sądzie Ziemskim Powiatu Wileńskiego dwa ultymarne dekreta, jeden roku 1826 maja 3 dnia, a drugi 1831 jannaryi 24 dnia, zakroczyły, przyznając oalkowity po zmarłym Antonim Zabłockim pozostały fundusz Urodzonym Janowi, Michałowi i Jerzemu Zabłockim, z udaleniem od tegoż funduszu nazawsze Annę Zabłockę i jey potomstwo, oraz Benedykta Zabłockiego Guberskiego Sekretarza. Dopiero więc na mocy tych dekretów, i świadectw wydanych do wolnego onych wyekwowania, że od podania niniejszego Obwieszczenia, za niedziel oztéry, wszelki fundusz po Antonim Zabłockim pod wiedzą Szlacheckiej Wileńskiej Opiski będący, na rzecz Urodzonych Jana, Michała i Jerzego Zabłockich będzie zajęty, przez niniejsze Obwieszczenie Urodzona Anna Zabłocka i jey potomstwo, oraz Benedykt Zabłocki Guberski Sekretarz zawiadamiają się.

Roku 1852 miesiąca Lutego 13 dnia. Woźny świadozę, iż kopią tego Obwieszczenia zgodną z autentykiem, w sprawie WW. Jana, Michała i Jerzego Zabłockich, WW. Annie Zabłockiej i jey potomstwu z dokładem Opieki, oraz Benedyktowi Zabłockiemu Guberskiemu Sekretarzowi, jako osiadłości w tey Gubernii niemającym, do drzwi sądowych przybitem i o terminie zajęcia funduszu po Antonim Zabłockim na rzecz Jana, Michała i Jerzego Zabłockich od podania niniejszego Obwieszczenia za niedziel cztery, uwiadomiłem.

Woźny Powiatu Wileńskiego Justyn Tracewski.

Roku 1852 miesiąca lutego 24 dnia. Przed Aktami Powiatowemi Wileńskimi stawając osobicie Woźny w górze wyrażony, relacyą niniejszego obwieszczenia zeznał.

Przyjąłem Tomasz Stępkowski Regent Wileńskiego Powiatowego Sądu. (240)

1 Skład rozmaitych nasion, z ogrodu P. Strumiły z Wilna przestanych do sprzedania, z dołączonym Katalogiem, znajduje się w Mińsku w magazynie mod P. Makarewiczowey.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (239)

P o d r a d.

2 Od Wileńskiej Skarbowey Izby niniejszém ogłasza się, iż w skutek zalecenia P. Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, oznaczone w tey Izbie terminy na dostawę dla wojsk w mieście Kownie kwaternujących żołjowych świeć do upływienia terażniejszego trzylecia, tojest: po iszy lipca 1853 roku, mianowicie: dla targu 26go terażniejszego miesiąca Lutego, a dla przetargu 1go dnia następującego miesiąca marca; zaczęm życzący uczestniczyć w takowych targach, zechcą przybyć na wyrażone terminy do Izby Skarbowey z pewnemi ewikcyami.

Sekretarz Hayko.

Kollegialny Sekretarz Malowski. (234)

P r z e d a ż.

2 Od Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na przedaż odkrytey na byłym Lidzkim powiatowym Kaznaczeju Grudzińskim, schedy ziemi położoney w Brzeskim powiecie w majątku Dołbniewie, zawierającej w sobie 2 włoki, 18 mórgów i 108 prętów, lubo naznaczone były w miesiącu listopadzie 1851 roku targi, lecz z powodu niejawienia się nikogo, z życzących, pomieniona scheda nanowo oddana na przedaż, do czego i naznaczony termin 1go następującego miesiąca apryla, z przetargiem dnia trzeciego. — Zaczem życzący kupić rzezoną schedę, zechcą przybyć do targów w tym Rządzie na oznaczony termin. Lutego 12 dnia 1853 roku.

Sekretarz Józef Eysymont.

Naczelnik Stołu Kozłowski. (235)

O ś w i a d c z e n i e.

2 Imieniem niżej podpisanego Ludwika byłego Vice-Marszałka Powiatu Zawileyskiego i brata rodzonego Andrzeja Sędzica Ziemskiego Oszmiańskiego, Kazimierza synow Chodźkow, w rzeczy jak następuje — Gdy roku idącego 1852 miesiąca lutego 8 dnia brat nasz rodzony s. p. Rzymund Chodźko był Prezes Ziemski Oszmiański i Kawaler w mieście Wilnie po długiej chorobie żyć przestał, my zaś bracia jego rodzeni Ludwik i Andrzej Chodźkowie, lubo spadkiem naturalney sukcesyi, jako po bezpotomnie zesłym, zostawieni jesteśmy sukcesorami; jednak ponieważ tak majątność zesłego, Łosza zwana, w Oszmiańskim i Wileńskim powiatach leżąca, jak i wszelka pozostałość za życia jeszcze rzezonego Ray-

munda Chodźki tradycjami zajęte, i nadto rozmaite kredyty jeszcze pozostają; my zaś bracia dziś żyjący, oraz rodzone siostry nasze, Benedykta z Chodźków Downarowiczowa była Sędzina Graniczno - Apellacyjna Wileńska, i Anna z Chodźków Kundziczowa Sędzina Graniczna Wileńska, czyli my całe Rodzeństwo Antecessorsko - Familyne, mamy na zesłym Raymundzie Chodźku bracie naszym i jegoż funduszu do kilkunastu tysięcy rubli srebrnych należności, co dowodami w Aktach zamieszonymi potwierdza się; a zatem my, Ludwik i Andrzej Chodźkowie, jak niekwapiemy się do sukcesowania wspomnianego, tak ani w posesyę i dotykaniu się funduszów nie wchodzimy, póty, póki od nas i Współ-Kredytorów pokaże się co byźdź wolném i wyswietloném; żeby zaś Współ-Kredytorowie przekonani byli, iż sumiennie rzeczy uważając, taki nasz krok i prawdę w Akta urzędowe zamieszczamy; celem zaś przyspieszenia wszystkim i nam samym, jako także Współ-Kredytorom i osiągnięcia satysfakcyi przez wydział, oświadczamy, tak majątność Łoszę, czyli wszelką a wszelką własność zesłego Raymunda Chodźki na Taxę i Exdywizyą wieczystą, i ku tak istotnemu a koniecznemu celowi, pozwy wyniesione będą — Nam i Współ-Kredytorom wiadomo, iż w majątności Łoszy nie już nie ma do tradowania, owszem znaczniejsza część kredytów dotąd cierpi na nieuzyskaniu kapitałów i w zupełności procentów. — Takowe oświadczenie w imieniu mojem i jak się rzekło za plenipotencyą w imieniu brata mojego Andrzeja Chodźki podpisuję — Działo się roku tysiąc ośmset trzydziestego drugiego miesiąca lutego dwónastego dnia. Ludwik syn Kazimierza Chodźko były Vice-Marszałek Powiatu Zawileyskiego.

Roku 1852 miesiąca februaryi 12 dnia. Skutkiem podanej prośby i nastaley za oną w Żurnale rezolucyi przed Sądem Powiatowym Oszmiańskim, stawając osobiście JW. Ludwik Kazimierza syn Chodźko b. Vice-Marszałek Powiatu Zawileyskiego, takowe oświadczenie do zapisania w Protokół Processowy podał.

Prezydent Józef Bukaty.
Assesor Antoni Rewkowski.
Assesor Ignacy Januszewicz.
Assesor Sądu Powiatowego Ignacy Zakrzewski.
Za Sekretarza Spieholski. (252)

Obwieszczenie.

2 Roku 1852 męca februaryi 20, niżej podpisany obwieszam tém pismem wszystkich moich wierzycieli do majątku Radowki w Gubernii Witebskiej w powiecie Dynaburskim położonego pretensyę ścielących i wyrażną ewikoyę na teyże Radowce mających, a mianowicie WW. Sowiebników Makarewiczow, W. Jana Hryniewicza, i do rozrachunku tak W. Wereszczyńskiego, jako W. Wroblewskiego, którzy ażeby nieodmiennie na dzień 30 męca marca roku idącego dla rozliczenia się i zakwietowania w Sądzie Ziemskim Dynaburg-

skim jawili się, ninieyszém pismem zapraszam. Kazimierz Hryniewicz b. Ziemski powiatowy Brasławski Sekretarz. (253)

Podrada.

3 Od Kommissyi Wileńskiego Komissoryatskiego Depo ogłasza się, iż z rozporządzenia Zwierzchności naczynają się w niey w następnym miesiącu marcu 4go i przetarg 7go dnia, na zrobienie miękkich i metalicznych rzeczy szpitalnych w komplecie na 1000 ludzi niższych rang i na dostawę potrzebnego na to materyału. Życzący podjąć się takowego zrobienia rzeczy i dostawy materyałów, mogą przybydź na wyżey oznaczone terminy do tey Kommissyi z dowodami praw swoich na wejście w podradę i dostatecznymi pewnymi ewikoyami, o ilości których mogą powziąć wiadomość w Kommissyi dnia 1go marca. Lutego 19 dnia 1852 roku.

Zarządzający Kommissyą 4tey Klasy Ałtnofjew.
8mey Klasy B. oziński.
Za Sekretarza Truchaczew. (225)

Podrada.

3 Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. — W skutek zalecenia Pana Cywilnego Gubernatora i Kawalera dnia 10 terażniejszego miesiąca lutego za N. 3,141. Na oddanie reparacyi Nowego mostu na rzece Wileńce przy arsenalskich fortyfikacyach na rachunek miejskich intrat, która powinna się zacząć z nastaniem wiosny bieżącego roku, a skończyć się w nayprędzszym czasie, naznaczony termin do targów w Wileńskiej Skarbowey Izbie 17 następnego miesiąca marca i we trzy dni po nim przetarg; a zatem życzący podjąć się takowey reparacyi, mają przybydź na wyrażone terminy do pomienioney Izby z pewnymi ewikoyami. Lutego 17 dnia 1852 roku.

Assesor Józef Szulc.
Sekretarz Jamont.
Za Naczelnika Stołu Jan Mickiewicz. (250)

Przedaz.

3 W Gubernii Kurlandzkiej w prywatnym majątku Zierow zwanym, o pięć mil od Lipawy, 22 mil od Nitawy na wielkim trakcie położenie mającym; mogą bydź wyprzedane 450 owiec macior, znaczna ilość trykaczów i 660 baranów, które pochodzą z pierwszych Saxonskich owczarni i odznaczają się w swey doskonałości, osobliwey karności i ze stanu swego zdrowia; jakowe gatunki można w każdym czasie opatrywać, a naychętniey podadzą się kupującemu dalsze środki w czém tylko żądać będzie; również przy należytey pewności, mogą bydź i terminy na zapłcenie wedle możności przedłużone; bliższą o tém wiadomość powziąć można w Banku PP. S. H. Heymana i Komp. w Wilnie. Dla powzięcia skutecznego zwiadowienia, można adressować się do Pana Barona Georga von Mantuffel dziedzica majątności Zenau przy Hasenpocie w Kurlandyi. (218)

Observacye meteorologiczne.	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
	d. 26 o 2 po połud.	28 cal. 0,2 lin.	— 1 $\frac{1}{2}$ stopni.	Wschodni.	Pogoda.
	d. 27 godz. 6 $\frac{1}{4}$ rano.	28 — 2,2 —	— 11 — —	Wschodni.	Pogoda.
	d. 28 — — —	28 — 2,7 —	— 9 — —	Połud.-zach.	Pochmurno.
	d. 29 — — —	28 — 2,0 —	— 5 — —	Poludniowy	Pochmurno.

Drukarnia A. Marcinowskiego.
Dozwala się drukować. Wilno. 1852. d. 29 Lutego.
CENZOR Leon Borowski.